

BASISPROTOCOL CULTUUR

**Basiskader voor de cultuursector
tijdens de CORONA-pandemie.
Versie 1.09.2020**

1 INLEIDING

Sinds 3 juni 2020 kan de cultuursector zijn activiteiten hervatten. Om dat zo veilig mogelijk te laten gebeuren, zowel voor de gebruikers als voor het personeel, werden protocollen opgemaakt. Deze protocollen worden bepaald door de bevoegde minister, na advies van de GEES en in overleg met de sector.

De cultuursector is enorm divers, gaande van de professionele muzieksector tot de lokale harmonie, van de professionele theatergezelschappen tot de plaatselijke toneelvereniging, van de grote culturele instellingen en musea tot het kleinere culturele erfgoed verspreid over heel Vlaanderen, van circus en kermis tot de plaatselijke afdeling van Natuurpunt, enz. Het is dus een enorme uitdaging om voor deze diverse sector een set met heldere en gedragen richtlijnen op te stellen. Daarom is er gekozen voor een generiek **BASISPROTOCOL**, dat het basiskader vormt voor de niet-professionele cultuursector¹. Aanvullend en binnen de krijtlijnen van dit basiskader kunnen de verschillende subsectoren, organisaties en instellingen hun eigen, dikwijls specifiekere richtlijnen uitwerken en verspreiden.

Dit basisprotocol kwam tot stand na overleg met verschillende vertegenwoordigers uit de cultuursector en in nauw overleg met professor Erika Vlieghe. Het bouwt verder op het vele voorbereidende werk en goede praktijkvoorbeelden van de cultuursector zelf.

Het Departement Cultuur, Jeugd en Media probeert bij het opstellen van dit basisprotocol zoveel mogelijk af te stemmen met flankerende sectoren zoals jeugd en sport. Toch is het mogelijk dat er bepaalde verschillen blijven.

Deze versie is van toepassing vanaf 1 september 2020

Deze versie vervangt de vorige versies van het basisprotocol.

¹ Er zijn heel wat afwijkende regels voor de professionele cultuurbeoefenaar, die eerder aansluiten bij de preventieve maatregelen in een arbeidscontext. Meer info op www.vlaanderen.be/cjm/nl/protocollen.

2 SITUERING

Dit basisprotocol is niet het enige document dat de veilige heropstart in de cultuursector regelt.

Eerst en vooral zijn er de algemeen geldende overheidsmaatregelen en adviezen van de **Nationale Veiligheidsraad**, zoals bekrachtigd bij [diverse ministeriële besluiten](#). Meer informatie vind je op www.info-coronavirus.be.

Daarnaast zijn er de gidsen die de maatregelen bevatten voor de werknemers:

- De sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, de Beleidscel van de Minister van Werk en experts van de FOD Werkgelegenheid hebben in overleg een [generieke gids](#) uitgewerkt. Deze gids reikt een kader met maatregelen aan die op maat kunnen worden ingekleurd door de sectoren en door elke werkgever, om er voor te zorgen dat activiteiten opnieuw kunnen worden opgestart in zo veilig en gezond mogelijke omstandigheden.
- In verschillende sectoren worden op basis van een beslissing door de leden van een paritair comité aanvullend nog **sectorgidsen** of protocollen uitgewerkt. (bv. [audiovisuele sector \(PC227\)](#)). Een aantal van deze protocollen of sectorgidsen is ook verplicht voor bepaalde nevenactiviteiten in de cultuursector. Is er een verkooppunt (bv. een museumshop), dan zal dat moeten voldoen aan de regels voor winkels. Is er een eet- of drankgelegenheid (bv. theatercafé), dan zal deze de bepalingen van de horeca moeten volgen, enzovoort. Vooral deze laatste gids, met richtlijnen voor de horeca, is ook voor wie geen eet- of drankgelegenheid heeft, interessant om te gebruiken als inspiratiebron voor bijvoorbeeld de maatregelen inzake sanitair en hygiëne.

De generieke gids en de sectorgidsen kunnen worden geraadpleegd via de website van de FOD WASO www.werk.belgie.be

Tenslotte spelen de **lokale besturen en de gouverneurs** een belangrijke rol in het al dan niet toelaten en/of opleggen van bepaalde voorwaarden. De besturen genieten daarbij een grote autonomie, wat soms tot verschillende voorwaarden tussen gemeenten kan leiden. Informeer je dus goed!²

De besluitvorming van de Nationale Veiligheidsraad en maatregelen die genomen zijn door provinciale en lokale overheden zijn hiërarchisch hoger in rang. Die bepalingen hebben dan ook voorrang op de bepalingen uit dit basisprotocol.

² Zeker voor evenementen zullen lokale besturen eisen dat er een goede risicoanalyse en plan van aanpak is, vooraleer zij toestemming zullen geven. Zie ook [8.2. Evenementen](#).

3 GEFASEERDE AANPAK

3.1 PANDEMIESCENARIO'S

NUL RISICO	GROEN	Er is een vaccin beschikbaar en/of er is groepsimmunitet. Alle contacten kunnen plaatsvinden. Handhygiëne (voor eten en na toiletbezoek) blijft noodzakelijk.
LAAG RISICO	GEEL	Er is een beperkte transmissie van besmettingen, waardoor verhoogde waakzaamheid is aangewezen. Contacten tussen mogelijke verspreiders worden beperkt. Functioneel noodzakelijke contacten kunnen doorgaan met inachtneming van de toepasselijke veiligheidsmaatregelen.
MATIG RISICO	ORANJE	Er is een systematische transmissie van besmettingen in de samenleving. Er zijn alleenstaande of geïsoleerde clusteruitbraken. Contacten tussen mogelijke verspreiders worden tot het essentiële beperkt en vinden plaats binnen een context waar risicofactoren zoveel mogelijk onder controle zijn gebracht.
HOOG RISICO	ROOD	Er zijn wijdverspreide besmettingen in de samenleving en er zijn nieuwe uitbraken en clusters. Contacten tussen mogelijke verspreiders moeten maximaal vermeden worden.

3.2 KLEURBEPALING

We starten op 1 september 2020 in de kleurencode geel.

Zoals in punt 2 ook al vermeld, staat het de nationale, provinciale en lokale overheid vrij om, afhankelijk van de evolutie van de pandemie, van kleurencode te veranderen. De set van maatregelen per kleur zijn voor de lokale besturen, de sector en de burger duidelijk en gekend, waardoor er niet telkens ad hoc maatregelen moeten genomen worden. Het is aan de desbetreffende overheden om helder en duidelijk te communiceren over de kleurencode die van toepassing is.

3.3 BASISSCHEMA

In fase **GROEN** is alles toegelaten. Er zijn geen algemene beperkende voorwaarden meer. We rekenen op het gezond verstand van ieder van ons.

4 DEELNEMERS

Het is de bedoeling dat zoveel mogelijk mensen (gezien het recht op cultuur, vrije tijd, participatie en engagement) kunnen genieten van culturele activiteiten. In de brede cultuursector kijken we dan niet alleen naar de deelnemers, maar ook naar de vele vrijwilligers die daarin actief zijn (als begeleider van andere personen, ondersteuner voor en achter de schermen, enz.) We spreken hierbij over een zeer diverse groep van mensen, van zeer jong tot zeer oud.

Het is belangrijk dat op niveau van de organisatie duidelijk bepaald en gecommuniceerd wordt wie wel en wie niet mag deelnemen.

Voor volgende doelgroepen geven we graag nog wat extra informatie mee:

4.1 JEUGD

Voor kinderen **tot 12 jaar** gelden in het algemeen **minder strenge veiligheidsvoorschriften**:

- Zijn moeten geen mondkmaskers dragen
- Zij moeten 'onderling' geen afstand houden

Wij verwijzen voor alle bepalingen rond de doelgroep jeugd naar de aparte 'jeugdprotocollen'.

4.2 RISICOGROEPEN

Het is en blijft belangrijk dat we bepaalde risicogroepen, die een hoger risico hebben op een ernstige COVID-infectie, blijven beschermen. De experts benoemen 2 belangrijke risicogroepen:

- **Ouderen**: voor het betrekken van deze doelgroep werden door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een **charter** met richtlijnen en afspraken opgesteld.
- **Personen met een ernstige onderliggende medische aandoening** (bv. hart- en vaatziekten of verlaagde immuniteit): het risico is sterk afhankelijk van de aard en complexiteit van de onderliggende problematiek, en wordt best met de behandelende arts besproken.

Het is de verantwoordelijkheid van de organisatie én het individu³ om het risico goed in te schatten en ernaar te handelen.

4.3 ZIEKTE

Personen die ziek zijn of de laatste 7 dagen klachten hebben gehad die aan een COVID-infectie doen denken (o.a. koorts, droge hoest, keelpijn, vermoeidheid, pijn of druk op de borst), mogen niet deelnemen. Ook als er in de naaste omgeving (partner, gezin) ziekte of ziektesymptomen zijn (geweest), wordt deelname aan de activiteiten tijdelijk verboden.

³ Medische fiches of een verklaring op eer kan, afhankelijk van de situatie, een werkwijze zijn om ook de individuele verantwoordelijkheid te stimuleren.

5 ALGEMENE PRINCIPES

5.1 AFSTAND

Als algemene regel geldt een minimale afstand van 1,5 m meter tussen elk individu⁴.

Binnen je eigen privé-bubbel⁵ vervalt deze afstand, ook bij deelname aan het culturele leven.

5.2 MONDMASKER⁶

Het gebruik van mondmaskers op evenementen wordt onder [8.2. Evenementen](#) besproken!

Het dragen van een mondmasker wordt in het algemeen aangeraden, en in sommige gevallen verplicht. Het dragen van een mondmasker is geen alternatief voor social distance!

FASE GEEL	FASE ORANJE
In deze fase wordt het dragen van een mondmasker (of ander beschermingsmateriaal) enkel verplicht indien de afstand van 1,5m tussen elk individu niet 100% kan gewaarborgd worden.	In deze fase worden mondmaskers altijd gedragen.

Enkel voor het bespelen van een instrument of het nuttigen van een drankje of eten kan het mondmasker afgezet worden.

Aandacht! Bij EHBO-verzorging zijn een mondmasker en handschoenen verplicht⁷. Pas zowel het materiaal als je instructies aan om op een coronaveilige manier EHBO te kunnen verlenen. Download de [informatiefiche over EHBO in coronatijden](#).

⁴ Volgens artikel 19 van het [MB van 30/06/2020](#). Neem de nodige maatregelen qua infrastructuur (bv. in de toiletten) en communicatie (looplijnen, kruisjes op de vloer, enz) om de mensen daarbij te ondersteunen.

⁵ Volgens artikel 20 van het [MB van 30/06/2020](#) zijn dat de mensen die onder het zelfde dak wonen én max. 5, steeds dezelfde, personen.

⁶ In het MB (art.21) staat 'mondmasker of elk ander alternatief **in stof** om de mond en neus te bedekken'. Enkel wanneer dat om medische redenen niet mogelijk is, mag een gelaatscherm worden gebruikt (art.21bis).

⁷ Zorg ervoor dat er standaard een voorraad mondmaskers en handschoenen ter beschikking is!

5.3 VENTILATIE⁸

Het geniet de voorkeur om activiteiten **buiten** te laten doorgaan, waar er in principe een goede natuurlijke ventilatie is. Indien je toch binnen actief bent, genieten grote en goed geventileerde ruimtes de voorkeur. Regelmatig de ruimtes verluchten (door bv. een venster open te zetten) is altijd, en zeker in kleinere ruimtes, noodzakelijk. In heel wat andere sectoren (horeca, onderwijs, sport) wordt daarover extra informatie aangeboden.

5.4 HYGIENE

Als organisatie voorzie je de nodige maatregelen om een goede hygiëne te waarborgen.

- Voldoende de **handen wassen** met water en zeep, of ontsmetten met alcoholgel, is en blijft een grondregel, en moet dus altijd kunnen voor, tijdens en na de activiteit.
- De infrastructuur moet in de mate van het mogelijke regelmatig (minstens dagelijks) **schoongemaakt**/ontsmet worden. Besteed daarbij extra aandacht aan de veelgebruikte contactoppervlakten zoals deurklinken, kranen, enz. Bij intensief contact met ontblote lichaamsdelen (bv. bij dans) moet ook de vloer voldoende schoongemaakt worden, zeker bij de wissel van 'gebruikers'.
- Ook het **materiaal** dat tijdens de activiteiten gebruikt wordt, moet minstens dagelijks schoongemaakt/ontsmet worden, zeker indien het door meerdere personen wordt gebruikt.
- Algemene informatie en sensibilisering mbt hygiëne (handen wassen, in je arm niezen, papieren zakdoeken gebruiken, ...) wordt actief verspreid (zie ook punt [9. Communicatie](#))

5.5 BEPERKTE CONTACTEN

In functie van het beperken van de verspreiding wordt het aantal contacten tussen mensen bij voorkeur zoveel mogelijk beperkt. Organiseer de werking/activiteiten rekening houdend met deze filosofie, bijvoorbeeld bij groepsindeling, verdeling begeleiders, enz. Hou daarbij ook specifiek rekening met de eerder omschreven risicogroepen, en vermijd zoveel mogelijk het 'mixen' van generaties.

Algemeen raden we aan om 4 m² per persoon voor activiteiten met zittend/(stil)staand karakter, en 10 m² per persoon voor activiteiten met beweging te hanteren. Zo kan je op een redelijk eenvoudige wijze de capaciteit van je infrastructuur inschatten.

De Nationale Veiligheidsraad kan het maximum aantal personen bepalen. *Op 1 september 2020 is het aantal personen beperkt tot 50 personen, iedereen inclusief (ook begeleiders en kinderen onder de 12jaar⁹).*

⁸ Op basis van advies 9599 over 'ventilatie' van de Hoge Gezondheidsraad ([download hier](#))

⁹ art.11 §2 van het [MB van 30/6/2020](#)

6.4 INSCHRIJVINGEN/REGISTRATIE

Het is verplicht deelnemers aan activiteiten vooraf te laten inschrijven¹⁰. Zo hou je het aantal deelnemers beheersbaar, en verzamel je de nodige gegevens van de deelnemers.

In functie van mogelijk later contactonderzoek is de organisator verplicht om minstens 14 dagen de contactgegevens (minstens naam, telefoonnummer en/of emailadres) van alle deelnemers (inclusief begeleiders en eventuele externe actoren) te bewaren. Doe dit per activiteit en conform de principes van de GDPR.

7 SPECIFIEKE MAATREGELEN

Een aantal specifieke activiteiten in de cultuursector hebben een verhoogd risico op overdracht van druppels en infectie, en vragen daarom extra aandacht en specifieke maatregelen.

Deze maatregelen gelden in alle omstandigheden (korte les/workshop, vakantiecamp of evenement).

7.1 ZANG

Voor alle activiteiten met (koor)zang of die aanleiding geven tot luid spreken of roepen, moet je een aantal extra maatregelen nemen:

- Het geniet de voorkeur om activiteiten buiten te laten doorgaan, waar in principe een goede natuurlijke ventilatie is. (zie ook [5. Algemene principes](#))
- We gaan standaard uit van twee meter afstand tussen de artiesten (zanger, muzikant, ...).
- Koren moeten altijd een mondmasker dragen én houden twee meter afstand.
- Individuele zangers die naar elkaar toe zingen, doen dat met mondmaskers.
- Indien contact tussen artiesten nodig is, wordt de contacttijd zo beperkt mogelijk gehouden.
- Bij een langdurige contacttijd moeten er extra maatregelen gelden zoals mondmaskers.
- Er wordt geen werkmateriaal gedeeld. Indien dit niet anders kan, moet er tussendoor ontsmet worden.
- De vloer, het decor en de rekvisieten worden beschouwd als werkmiddelen en worden periodiek ontsmet met desinfecterend middel.

In een aantal sectorgidsen worden er nog extra tips en aanbevelingen mee gegeven, o.a. in de [sectorgidscultuur](#) en bij koepelorganisatie [Koor en Stem](#).

IN FASE ORANJE WORDT DEZE ACTIVITEIT VERBODEN!

¹⁰ Dit kan ook per 'contactbubbel' gebeuren, net zoals in de horeca ook 1 contactpersoon per tafel mogelijk is.

7.2 BLAASINSTRUMENTEN

Voor alle activiteiten waarbij blaasinstrumenten gebruikt worden, moet je een aantal extra maatregelen nemen:

- Het geniet de voorkeur om activiteiten buiten te laten doorgaan, waar er in principe een goede natuurlijke ventilatie is. (zie ook [5. Algemene principes](#))
- Respecteer een afstand van 2 meter ten opzichte van anderen. Deze afstand kan verkleind worden tot 1,5 meter indien er beschermingsmateriaal (bv. plexischermen) worden gebruikt.
- Vloeistoffen moeten opgevangen worden in wegwerpdoeken.
- De vloer waarop de blaasinstrumenten werden gebruikt moet extra schoongemaakt worden, bij voorkeur na elk gebruik door één groep.
- Instrumenten mogen niet uitgewisseld worden tussen verschillende muzikanten. Indien dit onvermijdelijk is, mag het instrument gedurende 72 uur niet worden gebruikt om er zeker van te zijn dat het instrument niet langer met het virus besmet is. Het (eventueel aanwezige) mondstuk moet altijd ontsmet worden voor gebruik door een ander persoon, ook na 72 uur.

In een aantal sectorgidsen worden er nog extra tips en aanbevelingen mee gegeven, o.a. in de [sectorgidscultuur](#) en bij koepelorganisatie [VLAMO](#).

7.3 NAUW FYSIEK CONTACT

Fysiek contact is vaak een wezenlijk onderdeel van dans¹¹, toneel, bewegingsexpressie, enz. Met de volgende richtlijnen is dit mogelijk en worden de risico's nog enigszins beperkt:

- Het geniet de voorkeur om activiteiten buiten te laten doorgaan, waar er in principe een goede natuurlijke ventilatie is. (zie ook [5. Algemene principes](#))
- Hou fysiek contact occasioneel en kortstondig.
- Vermijd het aanraken van elkaars gezicht.
- Draag indien mogelijk een mondkapje (bv. tijdens repetities, voor en na, ...).
- Hygiënemaatregelen voor en na de activiteit zijn zeer belangrijk.
- De vloer wordt extra schoongemaakt, zeker indien er veelvuldig contact geweest is met ontblote lichaamsdelen (blote voeten, ontbloot bovenlijf, ...).

IN FASE ORANJE WORDT DEZE ACTIVITEIT VERBODEN!

¹¹ Voor zuivere dansactiviteiten moeten de specifieke richtlijnen bij SPORT gevolgd worden.

8 KAMPEN EN EVENEMENTEN

8.1 KAMPEN

Kampen of meerdaagse activiteiten zijn net zoals andere activiteiten toegestaan als ze de bepalingen uit dit protocol volgen.

8.2 EVENEMENTEN

Evenementen mogen plaatsvinden op voorwaarde dat:

- de algemene richtlijnen worden gevolgd (hygiëne, afstand, ...);
- de relevante protocollen (cultuur, evenementen, ...) worden gevolgd;
- het event volgens de CERM-tool groen licht krijgt.

Om de overheid inzicht te geven in de events die plaatsvinden, en uniformiteit te brengen in het Covid-veilig organiseren, stelt de federale overheid in nauwe samenwerking met de verschillende eventsectoren het **Covid Event Risk Model** ter beschikking. Naast deze online tool wordt er ook een generiek event-protocol opgesteld én voorziet de sector zelf in een nationale helpdesk voor overheden, organisatoren en individuele vragen. Meer info en de tool vind je op <https://www.covideventriskmodel.be>.

De Nationale Veiligheidsraad bepaalt op dit moment hoeveel personen er op een evenement toegelaten zijn. Volgens het aangepaste [MB van 30/6/2020](#) is het aantal toegelaten personen vanaf 1 september 2020:

- 200 personen binnen;
- 400 personen buiten.

Voor de uitbaters van permanente infrastructures kan de bevoegde gemeentelijke overheid uitzonderlijk toelaten om een zittend publiek te ontvangen dat groter is dan dit aantal. De aanvraag dient gericht te worden tot de bevoegde burgemeester. Dit kan vanaf 1 september 2020.

Door het verplicht dragen van mondmaskers kan de afstand bij een zittend publiek worden teruggebracht tot één meter (bij afwezigheid van vaste stoelen) of tot één stoel tussen elke persoon of bubbel (in infrastructuur met vaste stoelen)¹².

¹² De afstand van 1 meter of 1 stoel moet toegepast worden tussen 2 personen. Met bubbel verwijzen we naar art.20 uit het MB van 30/06/2020 rond het aantal personen in je 'prive-bubbel'.

